

Zasadnutie Rady ministrov Agrifish

Novembrová Rada ministrov (uskutočnila sa 15. novembra 2021) priniesla schválenie novej Stratégie EÚ pre lesy. Stratégia spadá pod Európsku zelenú dohodu a má byť kľúčovým prvkom úsilia o zníženie emisií skleníkových plynov o 55% do roku 2030.

Primárna úloha lesov pri dosahovaní klimatickej neutrality má konkrétne dopady na poľnohospodárstvo, ale predovšetkým na lesné hospodárstvo. Ministri zdôraznili potrebu nájsť rovnováhu medzi environmentálnymi, sociálnymi a ekonomickými aspektmi trvalo udržateľného lesného hospodárstva a tiež dôležitosť rešpektovania národných kompetencií v oblasti lesného hospodárstva.

Ďalšia časť stretnutia bola venovaná situácii na poľnohospodárskych trhoch. Členské štáty vyjadrili obavy najmä z rastúcich nákladov na energiu, vstupy a krmivá. Litovská delegácia predložila v mene štrnástich delegácií (LT, AT, BE, BG, HR, CY, CZ, EE, FR, GR, HU, LV, PL, SK) vrátane Slovenska spoločné vyhlásenie požadujúce mimoriadne podporné opatrenia EÚ pre sektor bravčového mäsa podľa nariadenia o spoločnej organizácii trhu. Ceny jatočných ošípaných sú na najnižšej úrovni za posledných 10 rokov. Producenti bravčového mäsa nedokážu vyrovnáť svoje náklady s výnosmi, marže sú negatívne a očakávaný trend je naďalej negatívny. Existuje vážne riziko ukončenia chovu ošípaných, čo by okrem negatívneho dopadu na ekonomiku viedlo k stratám pracovných miest vo vidieckych oblastiach. Situácia bola prirovnaná ku kríze v sektore mlieka a mliečnych výrobkov v roku 2014 spôsobenou ruským embargom. Obe boli vyvolané podobným dôvodom - zatvorením alebo v aktuálnom prípade vážnym narušením jedného z hlavných trhov pre produkciu EÚ. Opatrenia prijaté Komisiou mali vtedy dôležitý stabilizačný efekt a sú potrebné aj v aktuálnej kríze v sektore bravčového mäsa.

Medzi ďalšie diskutované témy patrili africký mor ošípaných a vtáčia chrípka a potenciálne budúce narušenia obchodných vzťahov s krajinami mimo EÚ.

Slovenská delegácia (podporená zástupcami AT, DE, CZ, RO, FI) referovala o ťažkostiach pri zvládaní populácií medveďa hnedého a vlka. Opatrenia smernice o biotopoch viedli v niektorých členských štátoch k veľmi silnej populácii veľkých mäsožravcov, čo prispieva ku konfliktom s poľnohospodárstvom a životom na vidieku. Škody na hospodárskych zvieratách v EÚ dosahujú státisíce eur ročne. Nie vždy je možné stáda chrániť (topografia, neprimerané náklady). Aj keď možno až 100% týchto hospodárskych škôd nahradiť zo zdrojov EÚ a vnútroštátnych zdrojov vo väčšine členských štátov, pri zvládaní škôd pre chovateľov dobytku zostávajú veľké problémy. Niektorí poľnohospodári sa dokonca rozhodli ukončiť svoju poľnohospodársku činnosť v dôsledku pretrvávajúcich útokov veľkých mäsožravcov na ich hospodárske zvieratá, čo v niektorých členských štátoch EÚ viedlo nielen k strate pracovných príležitostí, ale aj k migrácii z vidieckych oblastí do miest. Delegácie na čele so Slovenskom vyzvali Komisiu, aby posúdila situáciu a možnosti riešiť tieto problémy na európskej úrovni.

Komisia informovala prítomné delegácie o výstupoch októbrovej konferencie o Stratégii Z farmy na stôl. Členské štáty vo svojich reakciách hovorili, že smerovanie k udržateľným potravinovým systémom je dobré, ale zdôrazňovali potrebu neohroziť potravinovú bezpečnosť a zachovať produkciu v EÚ. Rovnaké štandardy by tiež mali platiť pre dovoz z tretích krajín. Opätovne odznela požiadavka na štúdiu dopadu Stratégie Z farmy na stôl. Stratégia má ísť ruka v ruke s poľnohospodármi a nie proti nim.